

Finansdepartementet

Vår dato: 24.09.2026

Deres dato: 24.06.2026

Vår referanse: KA

Deres referanse: 26/3563

## Svar på høring av NOU 2026: 9 Veien mot et bedre og mer forutsigbart skattesystem

*Abelia er foreningen for kunnskaps- og teknologivirksomheter i NHO. Vi organiserer 2 800 virksomheter med om lag 65 000 årsverk, med medlemmer innen blant annet teknologi og telekom, rådgivning, utdanning, forskning, innovasjon og frivillig sektor.*

Abelia viser til NHOs høringssvar, og slutter oss i hovedsak til dette. Vårt utgangspunkt er at vi har behov for et mer innovasjonsfremmende skattesystem. I det følgende konsentrerer vi oss om spørsmål som har særlig betydning for kunnskaps- og teknologinæringene, og for Norges evne til å etablere og skalere nye vekstbedrifter.

### Hovedsynspunkt

Abelia støtter ambisjonen om et bredt skatteforlik som kan gi større stabilitet og forutsigbarhet. De siste årenes hyppige endringer i skattesystemet har svekket forutsigbarheten for eiere og virksomheter. Et bredt og varig forlik vil derfor ha en verdi som går ut over de enkelte skatteendringene.

En skattereform må ta utgangspunkt i den grunnleggende omstillingsutfordringen norsk økonomi står overfor. Norge skal i løpet av de kommende tiårene utvikle nye næringer og inntektskilder som kan finansiere framtidig velferd. I tillegg skal vi gjennomføre en grønn og digital omstilling og styrke vår økonomiske motstandskraft.

Abelias Omstillingsbarometer måler Norges evne til omstilling sammenlignet med 27 andre OECD-land på områdene teknologi, innovasjon, kompetanse og bærekraft. 2026-barometeret viser at Norge har et svakt utgangspunkt. Vi ligger på 12. plass, bak våre nordiske naboland. Vi ligger særlig svakt an når det gjelder tilgang på risikokapital, private FoU-investeringer, teknologiekspert og størrelsen på de teknologi- og kunnskapsintensive næringene. Abelia har omtalt dette som en lavteknologifelle: Norge er fortsatt svært avhengig av noen få modne, råvarebaserte næringer, samtidig som vi har for svak evne til å utvikle nye virksomheter basert på kunnskap og teknologi.

Dette bør også være et utgangspunkt for en skattereform. Skattesystemet skal bidra til omfordeling og finansiering av fellesskapet. I tillegg må det *bedre enn i dag* legges til rette for investeringer, innovasjon og omstilling.

På flere områder går kommisjonens forslag i riktig retning. Vi støtter særlig forslagene om lettelse i utflyttingsskatten og en bedre opsjonsordning. Vi mener likevel at innovasjonsdimensjonen er for

svakt utviklet i utredningen. Kommisjonen har levert et grunnlag for å løse noen politiske floker og skape økt forutsigbarhet. Den har ikke levert like godt på behovet for et innovasjonsfremmende skattesystem og for å bygge nytt næringsliv.

En framtidig skattereform bør i større grad vurderes ut fra om den gjør Norge attraktivt for kapital, kompetanse, gründere og nye vekstbedrifter.

Abelias hovedsynspunkt:

- Hvis formuesskatten ikke fjernes, må satsen legges i nedre del av intervallet, og nivå og innretning endres slik at gründere og selskaper i vekstfase ikke rammes urimelig.
- Verdsettelse til kursverdi av aksjer vil ramme mange vekstselskaper hardt og bør ikke innføres uten en samtidig lav sats og reelle innfasingsregler.
- De foreslåtte lettelsene i utflyttingsskatten og utvidelsen av opsjonsordningen bør gjennomføres så raskt som mulig.
- Vi støtter mindretallet når det gjelder økt bunnfradrag og oppheving av 12-årsregelen i exit-skatten.
- Regjeringen må følge opp skattereformen med tiltak som stimulerer investeringer i FoU, oppstarts- og vekstselskaper og tilgang på internasjonal spisskompetanse. Mange innovasjonsinsentiver burde ha vært omtalt: SkatteFUNN, skatteinsentivordningen for tidligfaseinvestorer, medeierskap for ansatte og ordninger for utenlandsk spisskompetanse.
- Merverdiavgift på kommersielle kurs bør ikke innføres, og det må gis fritak på mva på brukte varer.
- Regjeringen bør ikke innføre en ensidig omsetningsavgift på digitale tjenester (DST), men arbeide for internasjonalt koordinerte løsninger som så langt som mulig bygger på overskudd og økonomisk verdiskaping.

## Formuesskatt og selskaper i vekstfase

Norge trenger mer privat kapital inn i nye virksomheter, og skattesystemet bør ikke gjøre det mindre attraktivt å investere i og eie vekstbedrifter fra Norge. Tilgangen til risikokapital i Norge er allerede på bunnivå sammenlignet med øvrige OECD-land.

Abelia mener primært at formuesskatten bør fjernes. Subsidiært støtter vi kommisjonsmedlemmene Fjeldstad og Syversens forslag om å fjerne formuesskatten på arbeidende kapital.

Formuesskatten er særlig problematisk for nye selskaper med høy verdivurdering som fortsatt er i investeringsfasen. Kapitalinnhenting kan gi selskapet en høy beregnet verdi lenge før det genererer overskudd eller utbytte. Å skattlegge slike eierverdier løpende, skaper flere problemer:

Eierne kan få en betydelig personlig skatteregning uten at selskapet har tilsvarende likviditet. Skatten må da finansieres ved salg av aksjer, selv om selskapet fortsatt trenger kapitalen til vekst.

I disse tilfellene handler det ikke om verdi, etterspørsel, eller vilje, men at eieren ikke *kan* selge aksjene. Aksjonæravtaler i vekstselskaper inneholder som regel bestemmelser om at dersom én selger, må alle få selge.

### *Kommisjonens forslag om sats og grunnlag*

Kommisjonens flertall foreslår å redusere satsen til et sted mellom 0,25 og 0,75 prosent, mens verdsettelsesrabatter fjernes. En satsreduksjon er positiv, men virkningen må vurderes sammen

med utvidelsen av skattegrunnlaget. For enkelte eiere vil økt verdsettelse redusere eller oppheve effekten av den lavere satsen.

Særlig gjelder det selskaper på Euronext Growth og NOTC, som kommisjonen foreslår verdsatt til kursverdi. En kapitalinnhenting eller notering kan da utløse en kraftig økning i eiernes skattemessige formue. Det gir et skattemessig disinsentiv til å hente kapital og ta steget inn på en markeds plass. Det er kritisk i fasen hvor et selskap forsøker å skalere, slik Norge trenger mer av. Når skatten må finansieres ved salg av aksjer, svekker det insentivene både til kapitalinnhenting og til å velge norsk markeds plass.

Abelia mener derfor at dagens modell for verdivurdering av selskaper notert ved markeds plass bør videreføres. Det skattemessige disinsentivet gjelder også mer generelt i forkant av børsnotering, og bør avhjelpes ved å innføre en generell overgangsregel hvor eiere fra før børsintroduksjon kan videreføre skattemessig bokførte verdier over i en overgangsperiode på for eksempel 5 år.

#### *Evt. videreføring av formuesskatten*

Dersom formuesskatten videreføres, mener Abelia derfor at satsen må legges i nedre del av kommisjonens intervall, og at regjeringen må sikre reell skjerming av gründere og vekstselskaper.

Abelia har tidligere foreslått flere mulige modeller for slik skjerming, som bør vurderes i det videre arbeidet. Vi gjentar dem her:

- Likebehandling av teknologier i unntaket for immaterielle eiendeler. Etter gjeldende regler inngår patenter og åndsverk i formuesgrunnlaget dersom de er ervervet, mens egenutviklet forretningsverdi og know-how er helt unntatt. Det gir en vilkårlig forskjell mellom selskap som kjøper teknologi og selskap som utvikler den selv. Regelen bør presiseres slik at teknologier behandles likt og holdes utenfor.
- Gjennomsnittsberegning av formue over flere år, slik at positive og negative formuesverdier kan regnes mot hverandre og enkeltstående kapitalinnhentinger ikke slår urimelig ut. Selskap som klarer å hente kapital for flere år kommer i dag dårligere ut enn de selskapene som har hyppigere og mindre kapitalinnhentinger.
- Utsatt formuesbeskatning ved skattemessig underskudd i selskapet, med tilsvarende reduksjon av aksjenes inngangsverdi, slik at skatten fanges opp til beskatning ved senere salg.
- Skjerming på selskapsnivå slik at visse investeringer, for eksempel i oppstarts- og vekstselskaper, ikke utløser formuesskatt for eierne. Dette kan avgrenses på samme måte som særordningen for opsjoner.

## Utflyttingsskatt

Kommisjonen har selv merket seg at representanter fra oppstarts- og vekstbedrifter vurderer å flytte ut tidligere enn de ellers ville gjort, fordi verdiene ved en senere utflytting kan gjøre skattekravet u håndterbart. Det er en presis beskrivelse av problemet. Kombinasjonen av formuesskatt og exit-skatt gir gründere insentiv til å etablere virksomheten i et annet land fra starten.

Norge konkurrerer om gründere, investorer og høyt kvalifisert arbeidskraft. Skattesystemet må derfor utformes med større oppmerksomhet om at både mennesker og kapital er mobile.

Abelia støtter de tre lettelsene en samlet kommisjon står bak: redusert avdragssats i utdelingsregelen, unntak for personer med midlertidig botid i Norge, og fradrag for etterfølgende

verdifall. Forslagene har begrenset provenyvirkning, og det er bred enighet om dem. Skulle et skatteforlik vente på seg, er det etter Abelias syn grunnlag for å gjennomføre disse endringene så raskt som mulig gjennom ordinær budsjettbehandling.

Unntaket for personer som oppholder seg midlertidig i Norge er særlig viktig. For virksomheter som konkurrerer globalt om spesialisert kompetanse, er forutsigbare regler ved senere utflytting en nødvendig del av et attraktivt norsk arbeidsmarked. Norge har behov for internasjonal spisskompetanse, og personer som vurderer å arbeide her i noen år bør ikke risikere norsk utflyttingsskatt på verdier de har bygget opp før de kom hit. Vi støtter derfor også kommisjonens anbefaling om å utrede mer konsistente regler for fastsetting av inngangsverdi på eiendeler som tas inn i norsk beskatningsområde. Kommisjonen peker selv på at dette kan gjøre det lettere for Norge å tiltrekke seg høykompetent arbeidskraft, og nevner uttrykkelig kompetansebedrifter, forskningsmiljøer og oppstartsselskaper med begrenset kontant lønnsevne.

Abelia støtter også mindretallets forslag om et betydelig høyere bunnfradrag og om å oppheve 12-årsregelen, slik at skatten først forfaller når verdiene faktisk realiseres. Dette vil styrke forutsigbarheten for gründere, investorer og internasjonale arbeidstakere som vurderer Norge som etablerings- eller arbeidssted. Samtidig mener vi det er behov for en egen sikkerhetsventil for verdifall, også etter tre år etter utflytting, dersom 12-årsregelen videreføres.

## Ansatteopsjoner

Oppstarts- og vekstselskaper kan sjelden konkurrere med etablerte virksomheter på lønn. Muligheten til å tilby ansatte eierskap er derfor et viktig virkemiddel for å tiltrekke, motivere og beholde kompetanse.

Kommisjonen legger til grunn at særordningen bør utvides slik at den blir konkurransedyktig med den svenske, ved å heve grensen for driftsinntekter og balansesum til 280 mill. kroner og å åpne for opsjoner i aksjer i et annet konsernselskap. Dette er i tråd med forslaget Abelia spilte inn, og vi er tilfredse med at kommisjonen slutter seg til det.

Men dette bør ikke skyves ut i en ny utredning. Kommisjonen har allerede vurdert modellen og anslår en begrenset provenyvirkning på om lag 20 mill. kroner. Et forslag med den prislappen, som kommisjonen allerede har sluttet seg til, bør gjennomføres så raskt som mulig.

Abelia støtter videre utredning av en mer generell modell hvor beskatningen skjer når aksjene realiseres. En slik ordning bør utformes slik at den også omfatter relevante vekstselskaper som henter kapital gjennom Euronext Growth. Sammen med forslaget om kursverdi i formuesskatten gir det et dobbelt disinsentiv til notering. Notering bør ikke i seg selv føre til at et selskap mister tilgang til ordninger som er ment å hjelpe det gjennom vekstfasen.

En utvidelse av den generelle modellen for ansattopsjoner vil kunne bidra til økt proveny ettersom en evt. inntektsskiftning fra lønn til aksjer vil medføre kapitalskatt på 37,8% som er høyere enn effektiv skatt på lønn.

Det bør etterstrebes å følge utviklingen i opsjonsordninger i sammenlignbare land for å sikre framtidig konkurransedyktighet.

## Innovasjonsinsentivene som mangler

Abelia savner en bredere vurdering av hvordan skattesystemet kan bidra til å løse dokumenterte markedssvikter knyttet til forskning og innovasjon eller finansiering av nye selskaper.

Skattekommisjonen anerkjenner selv dette prinsippet i behandlingen av opsjoner, der særordningen blant annet begrunnes med mulig markedssvikt i kapitalmarkedet. Etter Abelias syn bør samme perspektiv anvendes mer systematisk i den videre skattereformen.

Regjeringen bør derfor i oppfølgingen av NOU-en særlig vurdere fire områder:

- SkatteFUNN: Ordningen bør videreføres og videreutvikles med mål om å utløse mer privat FoU. Norge investerer betydelig mindre i privat FoU enn våre nordiske naboland, og dette er en av de sentrale svakhetene i norsk omstillingsevne. De økonomiske og praktiske konsekvensene av ulike mulige utforminger av ordningen bør utredes, både innenfor dagens proveny og med økte rammer.
- Tidligfasekapital: Norge trenger flere private investorer som er villige til å ta risiko i selskapenes aller tidligste fase. Skatteinsentivordningen for investeringer i oppstartsselskaper bør derfor forenkles og utvides. Grensen for investeringsbeløpet bør heves vesentlig. Ordningen kan avgrenses etter modell fra særordningen for ansattopsjoner.
- Ansatteierskap: Regjeringen bør utvikle en målrettet ordning som gjør det mer attraktivt for ansatte å bli medeiere i virksomheten de arbeider i, blant annet ved å vurdere en ny ordning for aksjekjøp til underkurs.
- Internasjonal spisskompetanse: Norge bør innføre en målrettet skatteordning etter modell av den svenske expertskatten eller danske forskerskatten. For kunnskaps- og teknologibedrifter er tilgang på kompetanse en avgjørende konkurransefaktor, og skattesystemet må inngå i vurderingen av hvor attraktivt Norge er for internasjonale talenter.

## Merverdiavgift

Abelia slutter seg til det prinsipielle utgangspunktet om brede grunnlag og lave satser, men har tre merknader.

Kommersielle kurs: Skattekommisjonens forslag om å utrede merverdiavgift på kommersielle kurs må vurderes mot Norges store behov for kompetanse og livslang læring. Etter- og videreutdanning utenfor det formelle utdanningssystemet er en viktig del av kompetanseforsyningen til norsk arbeidsliv. Å gjøre slike tilbud dyrere kan svekke bedriftenes og arbeidstakernes muligheter til løpende kompetanseutvikling. Abelia mener derfor at regjeringen ikke bør gå videre med merverdiavgift på kommersielle kurs uten en grundig analyse av konsekvensene for etter- og videreutdanning og arbeidslivets kompetansebehov.

Brukte varer: Abelia mener det bør innføres nullmoms på brukte varer det allerede er betalt merverdiavgift for. Dagens system innebærer at samme vare avgiftsbelegges flere ganger, noe som svekker lønnsomheten i sirkulære verdikjeder. Dette er en grunnlagsendring som trekker i retning av bedre ressursbruk, og som kommisjonen ikke har vurdert.

Frivillig sektor: Merverdikompensasjonsordningen for ideelle og frivillige organisasjoner må fullfinansieres og regelstyres, slik at kompensasjonen skjer løpende, og slik Stortinget har vedtatt. Kommisjonens forslag om merverdiavgift på kommersielle idrettstilbud må tydelig avgrenses slik at det ikke treffer ideelle aktører.

## Omsetningsavgift på digitale tjenester

Kommisjonen anbefaler å utrede en norsk omsetningsavgift på digitale tjenester (DST) dersom tilfredsstillende internasjonale avtaler uteblir. Abelia mener Regjeringen ikke bør innføre en ensidig DST, men arbeide for internasjonalt koordinerte løsninger som så langt som mulig bygger på overskudd og økonomisk verdiskaping.

Digitalisering utfordrer skatteregler basert på fysisk tilstedeværelse og reiser legitime spørsmål om fordeling av beskatningsrett og like konkurransevilkår. Dette krever internasjonale løsninger. For en liten, åpen økonomi gir samordnede regler større forutsigbarhet og mindre risiko for motstridende skattekrav og ulik behandling.

DST beregnes normalt av bruttoinntekter, uavhengig av kostnader og lønnsomhet. Det rammer særlig selskaper som investerer i teknologi og nye tjenester før investeringene gir avkastning, og kan svekke innovasjon og skalering fra Norge.

En norsk særordning kan også utløse handelspolitiske eller skattemessige motreaksjoner og svekke insentivene til internasjonal enighet.

## Et skatteforlik må bidra til omstilling

Abelia støtter kommisjonens vektlegging av forutsigbarhet og et enklere skattesystem. Vi støtter videreføring av fritaksmetoden og mener selskapsskattesatsen må være konkurransedyktig med våre nordiske naboland.

Et bredt skatteforlik vil kunne gjenopprette noe av den forutsigbarheten som har vært et viktig norsk konkurransefortrinn.

Men i tillegg trenger Norge et skattesystem som gjør det mer attraktivt å investere i, etablere, eie og skalere kunnskaps- og teknologibedrifter fra Norge. Det krever bedre vilkår for risikokapital og norsk eierskap, større mobilitet for gründere og kompetanse, sterkere insentiver til forskning og innovasjon og stabile rammevilkår over tid.

Abelia ber derfor regjeringen bruke anledningen til å utvikle et innovasjonsfremmende skattesystem som finansierer fellesskapet, og samtidig gjør Norge bedre i stand å skape framtidens arbeidsplasser og verdier.

Med vennlig hilsen

Øystein E. Søreide  
Administrerende direktør

Kjartan Almenning  
Næringspolitisk direktør